

Začasni ukrepi in ukrepi zavarovanja - Nizozemska

KAZALO

- 1 Katere so različne vrste ukrepov?
- 2 Pod katerimi pogoji se lahko odredijo taki ukrepi?
 - 2.1 Postopek
 - 2.2 Glavni pogoji
- 3 Cilj in predmet takih ukrepov
 - 3.1 Katere vrste premoženja so lahko predmet takih ukrepov?
 - 3.2 Kakšni so učinki takih ukrepov?
 - 3.3 Kakšna je veljavnost takih ukrepov?
- 4 Ali se je zoper ukrep mogoče pritožiti?

1 Katere so različne vrste ukrepov?

Katere različne vrste ukrepov obstajajo?

Obstajata dve vrsti ukrepov: začasni ukrepi in ukrepi zavarovanja.

Začasni ukrepi so ukrepi pred odločbo sodišča v postopku v glavni stvari. Sodišče lahko s sodbo, razglašeno v postopku v glavni stvari, začasni ukrep potrdi ali razveljavi.

Ukrepi zavarovanja so ukrepi, katerih cilj je zagotoviti, da dolžnik izpolni svoje obveznosti. Ti ukrepi upnikom omogočajo, da se zavarujejo pred tveganjem, da ne bi prejeli tistega, kar jim je dolgovano.

Sodišče lahko odredi začasne ukrepe in ukrepe zavarovanja v zvezi z dolžnikovim premoženjem. Upnik ima po zakonu pravico, da nekatere ukrepe, namenjene zaščiti pravic, ki se lahko uveljavljajo šele po sodbi, zahteva pred sodbo in celo pred začetkom postopka. S tem naj bi se drugi stranki preprečilo, da bi onemogočila izvršitev upnikove pravice do vračila, na primer tako, da bi blago prodala, prikrla, razdelila ali obremenila z zastavno pravico ali hipoteko.

1.1 Začasni ukrepi

Začasni ukrepi se lahko odredijo v posebnih postopkih za izdajo začasne odredbe ali postopkih odločanja v glavni stvari, ki potekajo na sodišču.

Za začasne odredbe v postopkih za razvezo zakonske zveze se uporabljajo posebna pravila.

1.2 Ukrepi zavarovanja

A. Zaseg (*conservatoir beslag*)

Sodišče lahko upniku izda dovoljenje za zaseg dolžnikovega premoženja z namenom, da se premoženje ohrani, dokler ni ugotovljena pravica, ki jo zahteva predlagatelj zasega.

Obstajajo štiri vrste zasega:

1. zaseg za izterjavo denarne terjatve (*conservatoire verhaalsbeslagen*). Premoženje se zaseže po odločitvi sodišča, da je treba poravnati denarno terjatev;
2. zaseg z namenom predaje premičnine ali izročitve blaga (*conservatoir beslag tot afgifte van roerende zaken of levering van goederen*). V tem primeru se odredi zaseg dolžnikovega premoženja, da se zagotovi ohranitev pravic lastnika ali osebe, upravičene do izročitve blaga;
3. zaseg pred izdajo odločbe v zadevah, povezanih z zakonsko zvezo (*conservatoir marital beslag*). Zakonec, ki zahteva razvezo zakonske zveze, prenehanje življenjske skupnosti ali prodajo skupnega premoženja zakoncev, lahko predlaga ta zaseg, da se prepreči odsvojitve premoženja iz skupnosti pred njegovo razdelitvijo;
4. zaseg za zavarovanje dokazov (*conservatoir bewijsbeslag*). Namen tega zasega je zavarovati dokaze.

B. Izročitev v sodno hrambo

Ta ukrep se nanaša predvsem na zadeve, v katerih obstaja tveganje, da bodo zaseženi predmeti odsvojeni. Sodišče na zahtevo osebe, ki je predlagala zaseg, odredi, da se predmeti, ki so ali bodo zaseženi, izročijo skrbniku, ki ga določi sodišče.

Izročitev v sodno hrambo se lahko odredi tudi ločeno od zasega.

C. Prisilna uprava

Sodišče lahko za premoženje, ki je predmet spora glede lastništva, določi prisilno upravo. Na primer: obstaja spor glede pravice do prenosa družbe. Zaseg premoženja družbe ali njegova izročitev v sodno hrambo bi lahko ovirala nadaljnje poslovanje družbe. Upravitelj pa lahko vodi poslovanje družbe, dokler postopek ni končan.

D. Zapečatenje in popis

Notar lahko z dovoljenjem okrajnega sodišča (*kantonrechter*) zapečati blago, ki spada v zapuščino ali v določeno skupno premoženje. Odvetnik ni potreben. Ta ukrep se ne uporablja pogosto. Zahtevajo ga lahko na primer dediči, preživeli zakonec ali registrirani partner, izvršitelji in osebe z (omejeno) pravico do deleža na skupnem premoženju.

Zahteva za odstranitev pečata se prav tako vloži pri okrajnem sodišču.

Okrajno sodišče lahko med drugim na zahtevo zgoraj navedenih oseb odredi popis, ki ga opravi notar. Odvetnik ni potreben. Ta ukrep je namenjen določitvi obsega (in vrednosti) premoženja. Predlog se lahko vloži skupaj z zahtevo za zapečatenje ali odpečatenje premoženja. Ukrep obsega kratek opis vseh sredstev in obveznosti iz premoženja ter na zahtevo stranke oceno vrednosti premičnega premoženja. Če se stranke ne morejo dogovoriti o imenovanju pooblaščenega cenilca ali cenilcev, ga oziroma jih imenuje notar.

1.3 Začasna izvršitev

Sodišče lahko po potrebi v vseh zadevah, v katerih odloča, razglasi začasno izvršljivost sodbe, razen če ni z zakonom določeno drugače ali če to ni mogoče zaradi narave zadeve. Če začasna izvršitev ne izhaja iz zakona, jo mora zahtevati tožnik. Sodišče je ne more razglasiti po uradni dolžnosti.

Sodba, ki je razglašena za začasno izvršljivo, se lahko izvrši nemudoma, tudi če je zoper odločbo vložen ugovor, pritožba ali kasacijska pritožba. Sklep o izvršitvi se lahko nanaša na celotno sodbo ali njen del. Sodba se lahko izvrši tudi, ne da bi bila razglašena za začasno izvršljivo, čeprav bi bila v primeru vložitve pritožbe njena izvršitev odložena. Če je sodba razglašena za začasno izvršljivo, se lahko njeno izvrševanje nadaljuje ali celo začne po vložitvi pritožbe zoper sodbo.

2 Pod katerimi pogoji se lahko odredijo taki ukrepi?

2.1 Postopek

A. Zaseg

Zaseg se odredi z dovoljenjem sodnika okrožnega sodišča, ki obravnava predlog za izdajo začasnih odredb. Predlog za dovoljenje vloži odvetnik. Sodnik se lahko načeloma opre na trditve vložnika. Dolžnik se načeloma ne zasliši. Sodišče običajno izda sklep še isti dan. V primeru denarne terjatve sodnik določi znesek, za katerega je dovoljenje odobreno. Sodnik lahko odredi polog varščine za morebitno škodo zaradi zasega.

Zaseg se odredi s pozivom, ki ga vroči sodni izvršitelj. Osebi, ki je zahtevala zaseg in za katero se pozneje ugotovi, da ga je zahtevala neupravičeno, se lahko naloži plačilo odškodnine.

S postopkom, s katerim se zahteva zaseg, so povezani stroški, kot so: sodna taksa (<http://www.rechtspraak.nl/>), stroški, povezani z najemom odvetnika (<http://www.advocatenorde.nl/>), in nagrade za sodnega izvršitelja (<http://www.kbvg.nl/>).

B. Izročitev v sodno hrambo

Izročitev v sodno hrambo na zahtevo stranke, ki je zahtevala zaseg, odredi sodnik okrožnega sodišča, ki obravnava predlog za izdajo začasne odredbe. Stranka, pri kateri je bil opravljen zaseg, in druge zainteresirane stranke se zaslišijo, razen če to zaradi nujnih okoliščin ni mogoče. Pritožba zoper odredbo ni dopustna. Sodnik lahko odredi polog varščine.

Sodnik okrožnega sodišča, ki obravnava predlog za izdajo začasne odredbe, lahko izročitev v sodno hrambo odredi ločeno od zasega.

S postopkom, s katerim se zahteva izročitev v sodno hrambo, so povezani stroški, kot so: sodna taksa (<http://www.rechtspraak.nl/>), stroški, povezani z najemom odvetnika (<http://www.advocatenorde.nl/>), in nagrade za sodnega izvršitelja.

C. Prisilna uprava

Sodnik okrožnega sodišča, ki obravnava predlog za izdajo začasne odredbe, na zahtevo zainteresirane stranke odredi prisilno upravo spornega premoženja. Ukrep ni povezan z nikakršnim zasegom. Z morebitnimi zasegi premoženja se pooblastila upravitelja ne omejujejo. Ukrep se lahko nanaša na vse vrste blaga, premično in nepremično premoženje ter premoženjske pravice. Prisilna uprava je pomembna zlasti za zagotovitev, da lahko neodvisna tretja oseba nadaljuje upravljanje s premoženjem družb, na primer med postopkom.

S postopkom, s katerim se zahteva prisilna uprava, so povezani stroški, kot so: sodna taksa (<http://www.rechtspraak.nl/>), stroški, povezani z najemom odvetnika (<http://www.advocatenorde.nl/>), in plača upravitelja.

D. Začasni ukrepi

Postopek za izdajo začasne odredbe se lahko izvede povsem neodvisno od postopka v glavni stvari in ni nujno, da mu ta sledi.

Sodnik okrožnega sodišča, ki obravnava predlog za izdajo začasne odredbe, je pristojen za izdajo začasne odredbe v vseh zadevah, kjer je to ustrezno. Sodnik okrajnega sodišča je pristojen tudi v zadevah, v katerih mora v postopku odločiti v glavni stvari. Poleg običajne krajevne pristojnosti ima dodatno pristojnost sodišče, na območju pristojnosti katerega bo ukrep sprejet. V postopku za izdajo začasne odredbe se lahko zahteva vsaka odredba ali prepoved, ki se lahko zahteva v postopku v glavni stvari. Denarne terjatve so dopustne pod nekaterimi pogoji (glej točko 2.2).

V postopku pred sodnikom, ki obravnava predlog za izdajo začasne odredbe, mora vložnika zastopati odvetnik. Tožencu lahko pomaga odvetnik. V postopku pred sodnikom okrajnega sodišča lahko stranke nastopajo brez odvetnika. Obravnava je ustna in neformalna. Sodba se običajno izda po nekaj tednih. Sodišče lahko po uradni dolžnosti razglasi začasno izvršljivost začasnega ukrepa. „Začasni“ pomeni, da je sodbo mogoče ovreči. V morebitnem postopku v glavni stvari se lahko izda drugačna sodba.

S tem postopkom so povezani naslednji stroški: sodna taksa (<http://www.rechtspraak.nl/>), nagrade za sodnega izvršitelja (<http://www.kbvg.nl/>), za vložnika pa stroški, povezani z najemom odvetnika (<http://www.advocatenorde.nl/>).

Začasni ukrepi se lahko odobrijo tudi v sodnih postopkih v glavni stvari, ki potekajo, pri čemer ti ukrepi veljajo skozi celotno trajanje postopka. Začasna odredba, ki se zahteva, mora biti povezana z zahtevkom v postopku v glavni stvari. Ta postopek se redko uporablja.

V zadevah v zvezi z razvezo zakonske zveze se začasne odredbe zahtevajo za čas trajanja postopka in določeno obdobje po njem. Primeri so: dom zakoncev, blago za vsakdanjo uporabo, otroci in preživnina, ki jo en zakonec plačuje drugemu.

Ti ukrepi se zahtevajo v ločeni vlogi, ki se vloži pred postopkom za razvezo zakonske zveze, med njim ali celo po njem, in sicer tako dolgo, dokler imajo učinek. Ustni postopek se mora začeti najpozneje v tretjem tednu po vložitvi vloge, sodnik pa odloči čim prej.

S tem postopkom so povezani naslednji stroški: sodna taksa (<http://www.rechtspraak.nl/>) in stroški, povezani z najemom odvetnika (<http://www.advocatenorde.nl/>).

E. Začasna izvršitev

Sodišče lahko v rednem postopku na podlagi sodnega poziva na zahtevo tožnika razglasi začasno izvršljivost celotne sodbe ali njenega dela, razen če ni z zakonom določeno drugače ali če to ni mogoče zaradi narave zadeve. Določi lahko, da je za začasno izvršljivost potreben polog varščine. V postopku za izdajo začasne odredbe lahko začasno izvršljivost razglasi tudi po uradni dolžnosti. Enako velja v postopku na podlagi vloge.

2.2 Glavni pogoji

A. Zaseg

Vloga mora vsebovati določene informacije: vrsto zasega, ki naj bi bil izveden, in pravico, na katero se sklicuje vložnik, ter v primeru denarne terjatve tudi njen (najvišji) znesek. Poleg tega je treba za nekatere zasege, ki bodo izvedeni, dokazati, ali je strah pred odtujitvijo utemeljen. Nujni interes se ne zahteva.

B. Izročitev v sodno hrambo

V primeru predloga osebe, ki je zahtevala zaseg, se nujnost ne zahteva. Vendar mora v postopku za izdajo začasne odredbe vložnik imeti nujni interes. Strahu pred odtujitvijo ni treba dokazati.

C. Prisilna uprava

Ta ukrep vključuje postopek za izdajo začasne odredbe, zato mora tožnik imeti nujni interes. Strahu pred odtujitvijo ni treba dokazati.

D. Začasni ukrepi

V postopku za izdajo začasne odredbe mora tožnik imeti nujni interes, sodišče pa pretehta interese strank in odloči o začasni odredbi. Ni treba, da je nujni interes vložnika povezan z okoliščinami na strani toženca. Zahtevek se lahko izpodbija ali je izpodbojen. Za dopustnost denarnih terjatev v postopku za izdajo začasne odredbe veljajo strožje zahteve. Nujni interes tožnika se dodatno preuči, pri tehtanju interesov pa je treba upoštevati tudi tveganje nezmožnosti odplačila, ki lahko privede do zavrnitve začasne odredbe. Na vseh okrožnih sodiščih so mogoči postopki za izdajo začasne odredbe za izterjavo dolga za nesporne zahtevke ali zahtevke, ki jih ni mogoče razumno izpodbijati in ki izhajajo iz pogodbe v zvezi z dobavljenim blagom in/ali opravljenimi storitvami.

Začasne ukrepe v postopkih za razvezo zakonske zveze in drugih postopkih v glavni stvari ni zahtev glede izpodbojnosti ali nujnosti zadeve. Prav tako ni upošteven strah pred odtujitvijo.

E. Začasna izvršitev

Ni relevantno.

3 Cilj in predmet takih ukrepov

Namen ukrepov zavarovanja je ohraniti dejanski ali pravni položaj zaradi ohranitve pravic (do nadomestila škode). Namen začasnih ukrepov je, da se vzpostavi dejanski ali pravni položaj pred odločbo v postopku v glavni stvari.

3.1 Katere vrste premoženja so lahko predmet takih ukrepov?

A. Zaseg

Načeloma se lahko zasežejo vse vrste premoženja, razen sredstev, ki so namenjena izvajanju javnih storitev, in predmetov, navedenih v členih 447, 448 in 712 zakonika o civilnem postopku (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*). Plače in drugi zahtevki za periodična plačila so izvzeti iz zasega. Zaseg se lahko odredi tudi v zvezi z omejeno pravico ali deležem na premoženju. Pravila za zaseg takega premoženja se v takem primeru smiselno uporabljajo (člen 707 zakonika o civilnem postopku).

B. Izročitev v sodno hrambo

Premičnine, ki niso registrirano premoženje.

C. Prisilna uprava

Vse premoženje, v zvezi s katerim obstaja spor glede lastništva.

D. Začasni ukrepi

Vse vrste premoženja so lahko predmet zahtevka v postopku za izdajo začasne odredbe ali zahtevka za izdajo začasne odredbe v postopku v glavni stvari.

E. Začasna izvršitev

Ni relevantno.

3.2 Kakšni so učinki takih ukrepov?

A. Zaseg

Posledica zasega je, da je zaseženo premoženje zamrznjeno. Stranka, katere premoženje je zaseženo, ga ne sme več prodati, razdeliti, obremeniti ali oddati v najem itd. Nezmožnost razpolaganja s premoženjem je relativna: učinek ima samo v zvezi z osebo, ki je zahtevala zaseg. V primeru zasega pri tretji osebi tretji dolžnik tudi ne sme izvesti dodatnih plačil ali izročiti premoženja. Vendar je tretji pridobitelj, ki je ravnal v dobri veri, pod nekaterimi pogoji zaščiten. V primeru zasega pri tretji osebi mora tretji dolžnik navesti, kaj ima v imenu stranke, pri kateri je odrejen zaseg. Odtujitev zaseženega premoženja je kazniva.

B. Izročitev v sodno hrambo

Odtujitev premoženja v sodni hrambi je kazniva.

C. Prisilna uprava

Upravljanje premoženja je preneseno na upravitelja.

D. Začasni ukrepi

Upoštevanje se pogosto doseže s periodično denarno kaznijo.

3.3 Kakšna je veljavnost takih ukrepov?

A. Zaseg

Sodišče mora pri odobritvi dovoljenja za zaseg vedno določiti rok, v katerem je treba vložiti zahtevek v tožbi v glavni stvari. Če tožba v glavni stvari še ne poteka, sodišče v dovoljenju za zaseg določi rok, ki je najmanj osem dni od zasega in v katerem je treba vložiti tožbo v glavni stvari. Samo postopek za pridobitev izvršilnega naslova za plačilo terjatve, za katero je bil kot zavarovanje odrejen zaseg, se lahko šteje za tožbo v glavni stvari. Sodišče lahko medtem zaseg odpravi na zahtevo osebe, katere premoženje je bilo zaseženo, ali na zahtevo druge zainteresirane stranke. Če se rok, ki ga je določilo sodišče, izteče, zaseg preneha veljati.

Zaseg postane izvršljiv takoj, ko oseba, ki ga je zahtevala, pridobi sklep o izvršbi in je ta vročen stranki, pri kateri se opravi zaseg (v primeru zasega pri tretji osebi mora biti vročen tudi njej).

Če je zahtevek v tožbi v glavni stvari nepreklicno zavrnjen, zaseg preneha veljati. Zaseg se lahko odpravi na zahtevo stranke, pri kateri je opravljen.

B. Izročitev v sodno hrambo

Izročitev v sodno hrambo odpravi sodnik, ki obravnava predlog za izdajo začasnih odredb, na zahtevo vsake zainteresirane stranke v postopku za izdajo začasnih odredb. Ta sodnik po potrebi določi, kateri stranki mora skrbnik izročiti premoženje. Po odpravi zasega, na katerem temelji izročitev v sodno hrambo, se odpravi tudi izročitev v sodno hrambo. Skrbnik nato izroči premoženje stranki, pri kateri je bil opravljen zaseg. Ko je s pravnomočno ali začasno izvršljivo sodbo določena stranka, ki je upravičena do premoženja, ji ga skrbnik tudi izroči.

C. Prisilna uprava

Če zahtevek v tožbi v glavni stvari še ni bil vložen pri sodišču, mora biti vložen v roku, ki ga določi sodišče. Po preteku tega roka se prisilna uprava konča.

Ko je s pravnomočno ali začasno izvršljivo sodbo določena stranka, ki je upravičena do premoženja, ji ga upravitelj tudi izroči. Prisilna uprava se odpravi na podlagi skupne odločitve strank ali pa jo na zahtevo ene od njih odpravi sodnik, ki obravnava predlog za izdajo začasnih odredb.

D. Začasni ukrepi

Začasni ukrepi veljajo, dokler sodišče ne izda sodbe v postopku v glavni stvari.

Sodnik v postopku za izdajo začasnih odredb lahko tudi časovno omeji veljavnost ukrepov ali zanje določi pogoj, da se v določenem roku začne postopek v glavni stvari. Začasne odredbe, izdane v postopku v glavni stvari, se končajo tudi, če se predčasno konča zadeva v glavni stvari.

Začasne odredbe v postopkih za razvezo zakonske zveze lahko ostanejo veljavne še nekaj časa po razvezi zakonske zveze. Lahko se spremenijo ali umaknejo. Začasne odredbe, izdane pred postopkom za razvezo zakonske zveze, prenehajo veljati, če vloga za razvezo zakonske zveze ni vložena v štirih tednih od sklepa, s katerim so bile odrejene začasne odredbe.

E. Začasna izvršitev

Pritožbeno sodišče lahko odloži izvršitev. Odložitev se lahko doseže tudi z ugovorom zoper izvršitev.

4 Ali se je zoper ukrep mogoče pritožiti?

Splošna pravila

Zoper sodbo se lahko vložijo ugovor, pritožba in kasacijska pritožba.

Ugovor lahko pri sodišču, ki je izdalo zamudno sodbo, v štirih tednih (pri čemer je začetek tega obdobja spremenljiv) vloži tista stranka, ki je bila obsojena v odsotnosti.

Pritožbo (za zneske nad 1 750 EUR) lahko pri pritožbenem sodišču v treh mesecih od datuma razglasitve sodbe vloži tista stranka, ki ni uspela v postopku.

Kasacijsko pritožbo lahko pri vrhovnem sodišču Nizozemske (*Hoge Raad der Nederlanden*) v treh mesecih od datuma razglasitve sodbe na prvi in najvišji stopnji ali v pritožbenem postopku vloži tista stranka, ki ni uspela v postopku.

Zoper sklep se lahko vložita pritožba pri pritožbenem sodišču in kasacijska pritožba pri vrhovnem sodišču Nizozemske.

Pritožbo lahko tožnik in zainteresirane stranke, ki so bile udeležene v postopku, vložijo v treh mesecih od datuma razglasitve sodbe, druge zainteresirane stranke pa v treh mesecih od datuma, ko so bile seznanjene z odločitvijo sodišča.

Kasacijsko pritožbo lahko stranke, ki so bile udeležene v postopku na enem od predhodnih sodišč, vložijo v treh mesecih od datuma razglasitve sodbe.

Ta pravna sredstva odložijo izvršitev, razen če je bila sodba razglašena za začasno izvršljivo.

A. Zaseg

Pritožba zoper dovoljenje za zaseg ni mogoča (člen 700(2) zakonika o civilnem postopku). Oseba, ki je zahtevala zaseg, lahko vloži pritožbo in nato kasacijsko pritožbo zoper sklep o zavrnitvi zahtevka.

B. Izročitev v sodno hrambo

Če je bila izročitev v sodno hrambo odrejena na zahtevo osebe, ki je zahtevala zaseg, pritožba zoper odredbo ni mogoča.

Vložnik lahko vloži pritožbo in nato kasacijsko pritožbo zoper zavrnitev zahtevka.

Zoper začasno odredbo sodišča se lahko vložijo ugovor, pritožba in kasacijska pritožba.

C. Prisilna uprava

Zoper sklep o prisilni upravi premoženja se lahko vložijo ugovor, pritožba in kasacijska pritožba.

D. Začasni ukrepi

Zoperčasne odredbe, izdane v postopku za izdajo začasne odredbe ali postopku v glavni stvari, se lahko vložijo ugovor, pritožba in kasacijska pritožba. Pritožba ali kasacijska pritožba zoperčasne odredbe, izdane v postopku za razvezo zakonske zveze, ni dopustna.

E. Začasna izvršitev

Če sodba ni bila razglašena za začasno izvršljivo, se lahko taka razglasitev še vedno doseže v pritožbenem postopku, postopku kasacijske pritožbe, ali postopku ugovora zoper izvršitev. Če je sodba razglašena za začasno izvršljivo, lahko sodnik, ki odloča o pritožbi, odloži izvršitev. Pri kasacijski pritožbi to ni mogoče. Odložitev se lahko doseže tudi z ugovorom zoper izvršitev.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.